

VOLBURĂ POIANĂ NĂSTURĂȘ

BĂȘARABIA

POEZII

1940

TIP. CĂRȚILOR BISERICEȘTI, BUCUREȘTI

Azi pietrele ce zac peste morminte
Mărturisesc cu slova ce-a rămas,
Că dragostea de țară — a fost fierbinte
Și brazda ei ne-a fost iconostas.

Pe Nistru luna plină se coboară —
Călătorește vremea pe poteci...
Trăește cine a știut să moară
Pentru pământul moștenit de veci.

VODĂ ȘTEFAN

Pe drum de veac s'aude galopul cel domnesc
Cu fulgere piezișe când scapără potcoava,
In apele cu lună își oglindește slava
Moldova 'nsângerată de paloș tătăresc.

Și cum îi suflă vântul o margenă de haină
Ca o fantomă sboară cu iureș de aripă:
Moldova 'n larg de noapte, în foc de bucium țipă
Și cere să-i deslege mântuitoarea taină.

Și nu știu dacă iadul s'a prăvălit în apă
Sau haitele tătare 'și fierb hoitul lor în val...
Răsare aurora, e pace — doar pe mal
Stă Vodă Ștefan singur, fugarul când și-adapă.

Pe drum de țară trece un sbor de cal fugar:
Se 'ntoarce Vodă Ștefan cu soarele pe frunte
Și chiue Moldova din Nistru pân' la munte —
O biruință nouă la piatra de hotar.

COPIII BASARABIEI

Hai, nani, dragii mamei, nani, nani,
In nopți cu fulgere vâjâe Nistru,
Rostogolindu-și apele sinistru;
Hai, nani, nani.

Li văd pe toți în scutece 'nvăscuți,
Pumni de pământ aprins, cu ochii teferi,
In cari licăresc cei doi luceferi,
Sub zarea frunții și sub cer crescuți.

Cum stau la sân, pui fără de cuvânt,
In vâlvătaia soarelui de vară,
Surâd la inimă întâia oară
Ca florile svârlite pe mormânt.

Dar uriaș se svârcolește 'n ei
Biruiitorul suflet daco-trac,
Ieșit trăsând din leagănul sărac,
Să apere Moldova cu temei.

Hai, nani, dragii tatii, nani, nani,
Mănușile spre Nistru le întindeți,
Apoi de gâtul mamelor vă prindeți;
Hai, nani, nani.

MĂ CHEAMĂ ȚINTIRIMUL

Văd în scripturi pe Vodă Petru Rareș,
Din ochii lui frumoși răsar scânteii,
De-asupra capului trec norii grei
Și-un corn de lună'i face drumul zareș.

Mă cheamă țintirimul megieș:
Pământul de la Nistru pân'la Prut,
Cândva prin codrii lui a străbătut
Năprasnica vâltoare de plăeși.

Sub trei coți de pământ e slava lor;
Așternere de oase triumfală —
Căzuți la Nistru 'n chiot și năvală,
Au pomenirea'n vecii vecilor.

Pe când amurgul peste câmp se lasă
Urechea mea aude'n țintirim:
— Roiesc străinii sus, noi jos trăim,
Sub brazdă numai noi suntem acasă.

GOSPODARUL

Asemeni troiței ce-o vedem la noi...
Pus la răspântia atâtor veacuri
A privegheat din vechile cerdacuri
Să meargă vulturește la război.

Nu l-a ucis durerea, nici potopul;
Noroadele cu urlet de oțel
Ca munții dărâmându-se pe el,
Viteaz a stat, îmbelșugat ca snopul.

În fața creștineștilor odoare
S'a ghemuit cât pumnul să se 'nchine;
Dar pân'la cer s'a înălțat pe sine
Ca să trăsnească'n dușmani la hotare.

Drept păzitor și păstrător de neam:
Cioban de turmă, țiitor de plug,
De-a poruncit sau rob de-a tras la jug,
Prin el trăește țara ce o am.

MÂNĂSTIREA CĂPRIANA

Dormea Voevodul Ștefan după luptă.
Sub cap avea polog uscat de fân;
Sufla aproape un stejar bătrân
Din frunză verde și din scoarță ruptă.

Căzuse luna peste pumnul strâns
Pe crucea spadei ce-o ținea în somn;
Părea Voevodul peste moarte domn
Când stelele pe creste nu s'au stâns.

Luceafărul prin crengi a scăpărat —
Cu 'nfricoșări de pași o căprioară
De căpătâiul Domnului, ușoară,
S'apropie să ia din fân curat.

Trezit avea Voevodul chip de zeu;
Deschide ochii mari ca niște zori —
Împlântă spada lată printre flori:
— Aici zidesc lăcaș lui Dumnezeu.

GOSPODARUL

Asemeni troiței ce-o vedem la noi...
Pus la răspântia atâtor veacuri
A privegheat din vechile cerdacuri
Să meargă vulturește la rășboi.

Nu l-a ucis durerea, nici potopul;
Noroadele cu urlet de oțel
Ca munții dărâmându-se pe el,
Viteaz a stat, îmbelșugat ca snopul.

În fața creștineștilor odoare
S'a ghemuit cât pumnul să se 'nchine;
Dar pân'la cer s'a înălțat pe sine
Ca să trăsnească'n dușmani la hotare.

Drept păzitor și păstrător de neam:
Cioban de turmă, țiitor de plug,
De-a poruncit sau rob de-a tras la jug,
Prin el trăește țara ce o am.

MÂNĂSTIREA CĂPRIANA

Dormea Voevodul Ștefan după luptă.
Sub cap avea polog uscat de fân;
Sufla aproape un stejar bătrân
Din frunză verde și din scoarță ruptă.

Căzuse luna peste pumnul strâns
Pe crucea spadei ce-o ținea în somn;
Părea Voevodul peste moarte domn
Când stelele pe creste nu s'au stâns.

Luceafărul prin crengi a scăpărat —
Cu 'nfricoșări de pași o căprioară
De căpătâiul Domnului, ușoară,
S'apropie să ia din fân curat.

Trezit avea Voevodul chip de zeu;
Deschide ochii mari ca niște zori —
Împlântă spada lată printre flori:
— Aici zidesc lăcaș lui Dumnezeu.

BRAZDA BASARABIEI

E leagăn, bucium, clopot și sicriu...
Vorbește veacurilor viitoare
Cât drept avem să stăpânim hotare
Lăsate pentru veci din tată'n fiu.

Aud sub brazdă șuer de săgeți,
Chiuituri de oști, porunci de Domn,
Sub brazda Basarabiei nu-i somn,
Pământ cu milioane de vieți.

Plăeșii au umblat pe-aici ca vântul,
Cuptor de foc au potolit în zare,
Din sus de Nistru, până jos la mare
Ei au deschis tâlharilor mormântul.

Nu-i brazda, vatră fără de cărbuni,
Ci arde'n fiecare pumn de țernă
Viața românească, cea eternă,
De dincolo de vremi și prin străbuni.

CHIȘINĂU

Suit pe soclu, Ștefan sfântul,
Înalță crucea către cer:
El vede'nstrăinat pământul
Cu ochiu-i ager de străjer.

Vârtej de ciori se sparge'n ramuri,
Au glas de cobii și prohod,
Intind un cer de negre flamuri
De-asupra bietului norod.

Acum pe frunte-l arde slava
Ne știe goi, furați și slabi,
Nu are scaun de Suceava,
Nu-s tunete de pârčalabi.

Cumplita vreme-l înfioară:
Aude geamăt spre Orhei,
Când trec flămânde haite'n țară,
Cu dinții rup din brazda ei.

Ca mâini, în zori cutremurate,
Din bronz va învia la noi,
Să stângă neamuri blestemate,
Să ia Moldova înapoi.

TIGHINA

Cetatea asta, roasă de furtună,
Hotar înseamnă, neclintit din loc,
A cunoscut și liniște și foc
Și buciume când la primejdii tună.

Au strâns în ea străinii cu răgaz
Tot aurul vânzărilor pe ape,
Dar numai noi, cu lacrimi sub pleoape,
Am pus aici tot sufletul viteaz.

Cad pietrele din gloria de eri
Ca frunzele de toamnă din stejar,
Rămâne însă inima hotar,
Călită'n iadul marilor dureri.

Ii cântă Nistru doine s'o trezească
Din somnul anilor cei viforoși,
Azi, când deschide ochii somnoroși,
Nu mai trăește'n Țara Românească.

Mai jos la cotitură fierbe valul
De apă în lumini de lună ruptă:
Ăcolo Ștefan Vodă, dup'o luptă
Și-a adăpat în zorii zilei calul.

CLOPOTELE BASARABIEI

Arama cu argint îngemănată
Nu are svon de doină, nici de îngeri,
Ci glas duios de nesfârșite plângeri
Ce-adeverește'nstrăinarea toată.

Cândva prin veacuri ele-au dus la cer,
In chiote străvechi din Prut la mare
Cântări de biruințe legendare
Din uraganul pieptului de fier.

In sunetele clopotelor grele
Voevozii noștri fulgerau în scări,
Să'ncalece pe roibi, spre depărtări,
Pe drum de zodii cu lumini de stele.

Un iureș pân'la Nistru și'napoi —
Pe urmă țara'ngenunchea smerită
Să laude pe Domnul, mântuită
De foame, de primejdii, de răsboi.

Argintul clopotelor sună încă;
Dar astăzi peste noi coboară grea
Intunecarea fără nici o stea:
O noapte nesfârșită și adâncă.

Nu-s lanuri coapte'n iernile cu ghiață,
Pe unde umblă lupii nu-s mioare;
Mâini, vine învierea pe ogoare
Cu soarele la plug de dimineață.

Atunci din turnuri, până'n zare albastră,
Va clocoti arama și-om cunoaște
Că os viteaz din os viteaz se naște
De-apururi domni să fim în țara noastră.

TROIȚĂ

Am înălțat o troiță de lemn
Să fie pomenire creștinească,
I-am pus lumină dintr'un fir de iască
In candela cu sacru untdelemn.

Dar mai târziu trecui acasă Prutul
Când curcubeul Nistrului zâmbea,
Când flacăra de apă mistuea
Durerea ce-o pusese'n doină, cnutul.

Și parcă vâjâia un codru des:
Sub ramuri Vodă împărțea dreptate,
Cu fulgere în ochi, cu bunătate,
Cu datine și legi, pe înțeles.

Din lemnul strănepotului stejar
Rupsei bucată lungă, cu bucată,
De-am năzuit o troiță 'nălțată
In Basarabia, pe-un vechiu hotar.

Acum furtuna, crâncenă'n cerdacuri,
Cu cea din urm'a dracului aripă,
Din lemnul troiței făcu risipă,
Mânjind cu sânge soarele prin veacuri.

DRUMURILE BASARABIEI

Prin veacuri drumurile scot scânteii;
Lui Vodă Ștefan potcovit e calul,
Ca luna plină strălucește zălul
Din coapsa Domnului în spre Orhei.

Pe drumuri albe flăcările cresc
Sau vin plăeși cu soarele în căngi,
E vuetul furtunilor prin crengi
Sau oaste spre hotarul românesc.

Aici e troița de la străbuni —
Aproape murmură isvor de apă,
Coroana Putnii poate să încapă
Sub crucea făcătoare de minuni.

Acum s'aude pasul vremii rar —
De-au dus aceste drumuri la morminte
Sau pân'la trepte de lăcașuri sfinte,
Aveam la apa Nistrului hotar.

DOMNIȚA

— Nu-i cuib de alinare pieptul tău,
Nu-i fagur de jăratec gura ta,
Prind florile'n grădini a lăcrăma,
Iși suflă adormirea duhul rău.

Ca zorii zilei vinul de Cotnar
Rămâne'n cupă, pustiit pe masă,
Domnița ta, azi, nu mai e frumoasă,
Nu farmecă cu râsul ei ștrengar.

Inalță Vodă aprig buzduganul:
— Mi-i pieptul tulnic peste munți și văi,
Acum adun din patru zări flăcăi
Să-i duc la Nistru, să lovesc dușmanul.

P U T N A

M'am dus să-mi plec genunchii la mormânt.
Era o zi cu soare care plânge:
Se limpezea departe cum se stânge
Uu glas de bucium pe cărări de vânt.

Duceam pe umeri veacul de stejar;
Dumbrava roșie creștea din ghindă,
Pe-atunci plăeșii făcăneau s'aprindă
La vatră foc din cremene și-amnar.

La mânăstire porțile cu floare,
De uragan erau deschise larg
Spre duceri înainte, ce se sparg,
In răsărit la pietre de hotare.

Cucernicia pasului sinistru
Mi-o înlemni vedenia din față:
Plecase Vodă'n zori de dimineață
Să apere pământul de la Nistru.

ZICE VODĂ ȘTEFAN

M'a șerpuit Satana peste brâu
Și coiful de-auroră ce-l purtam,
S'a mistuit în jalea unui neam —
Plâng brazdele cu holdele de grâu.

La crucea vremei mi-am oprit galopul:
Muțenie de cântece și toacă.
Dumbrăvile în doliu se îmbracă,
Copite'n iureș, moarte și potopul.

Stau răvășiți plăeșii în cătune,
Nu'ntunecă în larg de văi zărirea,
N'aleargă ca să sprijine zidirea
Moldaviei, când soarele apune.

Azi parcă clopotul nu are limbă,
N'aud să strige'n tulnic pârălabii,
Imi suflă moartea scumpei Basarabii,
Putere nu-i, hotarele se schimbă.

Dar dați-mi calul cel năprasnic, calul!
Tu, unde ești, Moghilă, să mă'ncalec,
Din jarul calului să nu descalec,
Pân'n'oiu opri furtunile și valul.

LACRIMĂ

Eu văd o lacrimă cu trei lumini
Ce ard în cinstea mare a Treimei,
Căzute din albastrul înălțimei
Să mirue cununa cea de spini.

Stă lacrima pe fiecare floare,
Se cațără de fiecare ram.
Răsfrânge 'n ea amarul unui neam
Când inima 'i sfărmată sub hotare.

Ne oglindim în adâncimea ei,
Ca stelele în valurile mării!
S'a retezat lungimea depărtării
Din apa Mureșului la Orhei.

Departe năzărim Cetatea Albă
Și parc 'aud din buciume tunând
Și parc 'aud prin veacuri galopând
Pe Ștefan Vodă 'n zori de ziuă dalbă.

Aține-te la vadul de durere,
Fii tare astăzi, suflete al meu!
Pe-aice o să treacă Dumnezeu,
Să nu adormi în ceas de privighere.

VODĂ ȘTEFAN ÎN BASARABIA

Plăeși nu văd, nici buciume n'aud,
Cu groază mă cutremur ca un orb,
De-asupra țipă croncănit de corb,
Satana umblă de la Nord la Sud.

Nechează calul rătăcit pe creste,
Văpăi de zare fumeză pe nări,
Ca smeul galopează pe cărări —
În noaptea asta Domnul unde este?

Mă 'ncurc în pasul meu ca un olog,
Un trăsnet greu mi-a risipit Divanul,
Spurcate neamuri fulgeră limanul,
N'am buzdugan să bat, n'am nici dârlog.

Pe crucea Basarabiei acum
Stau răstignit în neguri și vârtoare,
Dar cred în judecata viitoare
Când voi deschide pân'la Nistru drum.

PROROCESC

Amin, amin, zic vouă 'n veac sinistru:
Va fi o vreme, 'mpărătească vreme,
Când bourii din voevodale steme
Vor trage iarăși brazda pân' la Nistru.

Atunci acoperirea cea de îngeri
Va zălui lumini pe mânăstiri —
In țara unde-s doine și zefiri
Vor amuși fântânile cu plângeri.

Iar troița bătută de furtună
Cu Fiul răstignit pre lemnul ei,
Iși va culege 'n candelă scânteii
Din secerișul cerului cu lună.

De-oiu fi pământ la vremea bucuriei,
Urmașii totuși, vor vedea minunea;
Din buciume-au să sune rugăciunea
La piatra de hotar a României.

Eu prorocesc că vremurile vin!
Când Nistru va încinge aurora
Cea românească, să întindem hora,
Să mă treziți din morți, ca să mă 'nchin.

EU SUNT

Nesgduit prin veacuri stau cu voi,
Infipt adânc în brazda țării noastre,
Sunt buciumul reînvierii voastre,
Ce sună adunarea de eroi.

Cobor cu sufletul meu în pământ
Ca să găsesc strămoșii putreziți,
Cei de prin lupte grele adormiți,
Sub patrafir de datini și cuvânt.

E os de domn sau osu-i de soldat —
La fel mă cheamă azi cucernicia
Să îngenunchiu, să aflu vitejia
In flacările sângelui vărsat.

Ce-i dincolo de osul românesc,
E pleavă numai, pulbere și fum,
Mormânt nu are, n'a lăsat nici drum
Urmașilor pe câmpul vitejesc.

Nu mă orbește fulgerul din soare,
Nu mă urnește tunetul, din loc;
Iubirea mea de țară este foc,
Ce arde și 'n viața viitoare.

PROROCESC

Amin, amin, zic vouă 'n veac sinistru:
Va fi o vreme, 'mpărătească vreme,
Când bourii din voevodale steme
Vor trage iarăși brazda pân' la Nistru.

Atunci acoperirea cea de îngeri
Va zălui lumini pe mânăstiri —
In țara unde-s doine și zefiri
Vor amuți fântânile cu plângeri.

Iar troița bătută de furtună
Cu Fiul răstignit pre lemnul ei,
Iși va culege 'n candelă scânteii
Din secerișul cerului cu lună.

De-oiu fi pământ la vremea bucuriei,
Urmașii totuși, vor vedea minunea;
Din buciume-au să sune rugăciunea
La piatra de hotar a României.

Eu prorocesc că vremurile vin!
Când Nistru va încinge aurora
Cea românească, să întindem hora,
Să mă treziți din morți, ca să mă 'nchin.

EU SUNT

Nesguduit prin veacuri stau cu voi,
Infapt adânc în brazda țării noastre,
Sunt buciumul reînvierii voastre,
Ce sună adunarea de eroi.

Cobor cu sufletul meu în pământ
Ca să găsesc strămoșii putreziți,
Cei de prin lupte grele adormiți,
Sub patrafir de datini și cuvânt.

E os de domn sau osu-i de soldat —
La fel mă cheamă azi cucernicia
Să îngenunchiu, să aflu vitejia
In flacărele sângelui vărsat.

Ce-i dincolo de osul românesc,
E pleavă numai, pulbere și fum,
Mormânt nu are, n'a lăsat nici drum
Urmașilor pe câmpul vitejesc.

Nu mă orbește fulgerul din soare,
Nu mă urnește tunetul, din loc;
Iubirea mea de țară este foc,
Ce arde și 'n viața viitoare.

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
Basarabia	5
Vodă Ștefan.	7
Copiii Basarabiei	8
Mă cheamă țintirimul	9
Gospodarul	10
Mănăstirea Căpriană	11
Brazda Basarabiei	12
Chișinău	13
Tighina	14
Clopotele Basarabiei	15
Troiță	17
Drumurile Basarabiei	18
Domnița	19
Putna	20
Zice Vodă Ștefan	21
Lacrimă	22
Vodă Ștefan în Basarabia	23
Procesc	24
Eu sunt	25